

Ruben Willaert
restauratie & archeologie
decoratie

Geeft het verleden een toekomst

Part of United Experts Group

Hofsteden

Kortrijk, West-Vlaanderen

2026D358

ARCHEOLOGIENOTA

VERSLAG VAN RESULTATEN

BUREAUONDERZOEK

RUBEN WILLAERT NV

8200 SINT-MICHIELS-BRUGGE

TEN BRIELE 14 | BUS 15

AUTEUR:

Rune Van Caenegem

© Ruben Willaert NV, Sint-Michiels-Brugge, 2026

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert NV. Ruben Willaert NV aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

INHOUDSTAFEL	1
INLEIDING	2
1. BUREAUONDERZOEK [BO]	3
1.1 BESCHRIJVEND GEDEELTE	3
1.1.1 Administratieve gegevens	3
1.1.2 De onderzoeksopdracht	5
1.1.3 Het projectgebied	6
1.2 ASSESSMENT	10
1.2.1 Landschappelijk kader	10
1.2.2 Historisch kader	15
1.2.3 Archeologisch kader	27
1.3 SYNTHESE FASE BUREAUONDERZOEK	32
BIBLIOGRAFIE	i
BIJLAGE	ii

INLEIDING

De initiatiefnemer plant de realisatie van een nieuw schoolgebouw en bijhorende omgevingsaanleg in Kortrijk, provincie West-Vlaanderen. De totale oppervlakte van het projectgebied bedraagt ca. 52 895 m². De oppervlakte van het onderzoeksgebied bedraagt ca. 14 711 m². De gecombineerde oppervlakte van de geplande werken bedraagt ca. 7221 m².

Het projectgebied situeert zich volgens het gewestplan in gebieden bestemd voor gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut. Het onderzoeksgebied situeert zich gedeeltelijk binnen een gebied waar geen archeologie verwacht wordt (GGA). Het plangebied situeert zich noch binnen een vastgestelde archeologische zone, noch binnen een archeologische site. Deze archeologienota wordt opgemaakt omdat de gecombineerde oppervlakte van het projectgebied meer dan 5000 m² en van de geplande bodemingrepen meer dan 1000 m² bedraagt.

RUBEN WILLAERT NV is aangesteld om deze archeologienota in de eerste plaats door middel van een bureaustudie op te maken met het oog op een advies naar uitgesteld vooronderzoek, werfbegeleiding, of vrijgave van het terrein.

1. BUREAUONDERZOEK [BO]

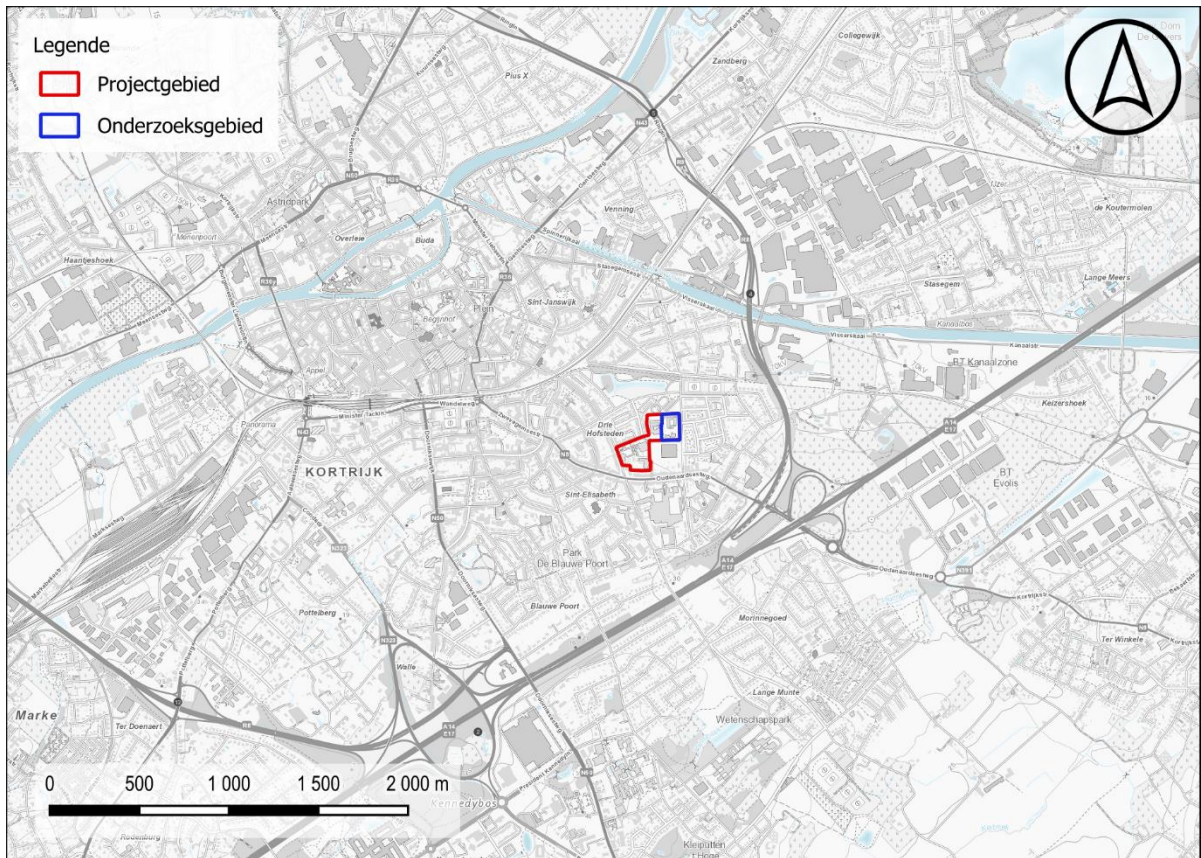
1.1 BESCHRIJVEND GEDEELTE

1.1.1 Administratieve gegevens

PROJECTCODE	2026D358	
ERKENNINGSNUMMER	OE/ERK/ARCHEOLOOG/2015/0069	
<i>BOUNDING GEOMETRY</i>	X ₁ : 230218	Y ₁ : 187342
	X ₂ : 230375	Y ₂ : 187485
KADASTER	Kortrijk Afdeling 3, Sectie B, Nummer 228R	
GEOGRAFISCHE INPLANTING	Figuur 1 en 2	
OPZET INITIATIEFNEMER	Figuur 5 en 6	

Figuur 1: Situering projectgebied t.a.v. GRB-basiskaart (© geopunt)

Figuur 2: Situering projectgebied t.a.v. topografische kaart van België (© geopunt)

1.1.2 De onderzoeksopdracht

1.1.2.1 *Vraagstelling met betrekking tot het onderzochte gebied*

“Het archeologisch vooronderzoek beoogt vast te stellen of er een archeologische site aanwezig is op een terrein, wat de karakteristieken en de bewaringstoestand van deze site zijn, wat haar relatie is met het landschap, welke waarde ze heeft, en hoe ermee moet omgegaan worden in het kader van bodemingrepen en wetenschappelijk onderzoek.”
– CGP 4.0; p. 28

Op basis van verscheidene parameters, zoals de nog aanwezige erfgoedwaarden, de landschapshistoriek, topografie, geomorfologie, bodemgebruik, vegetatie, en ingreephistoriek, wordt een waardering van het archeologisch potentieel binnen het afgebakende projectgebied opgesteld. Hiertoe wordt een stapsgewijze onderzoeksprocedure doorlopen, waarbij de vraagstelling steeds teruggekoppeld wordt naar volgende kernpunten:

- Wat is de trefkans op intact bewaarde archeologische aanwijzingen?
- Wat zijn de geplande ingrepen in functie van de werkzaamheden? Zullen de werken eventuele vindplaatsen bedreigen?

1.1.2.2 *Werkwijze en strategie van het vooronderzoek fase BO*

RUBEN WILLAERT NV werd aangesteld om deze archeologienota in de eerste plaats door middel van een bureauonderzoek op te maken. Dit bureauonderzoek werd uitgevoerd onder leiding van een erkend archeoloog van Ruben Willaert NV. De aard van de werken werd tijdens het bureauonderzoek afgewogen tegen de voorhanden zijnde gegevens relevant voor het projectgebied op bodemkundig, landschappelijk, historisch-cartografisch en archeologisch vlak.

De archeologienota werd opgemaakt middels *Office*- en *Adobe*-software. Het bijhorend kaartmateriaal werd aangemaakt in een GIS-omgeving. Hierin werden de ontwerpplannen ingeladen en geprojecteerd ten opzichte van diverse kaartlagen die raadpleegbaar zijn op geopunt.be, dov.vlaanderen.be, geo.onroerenderfgoed.be, cartesius.be en de website van de centraal archeologische inventaris [CAI]¹. De geraadpleegde literatuur, de digitale bronnen en het kaartmateriaal zijn te vinden in de bijlage.

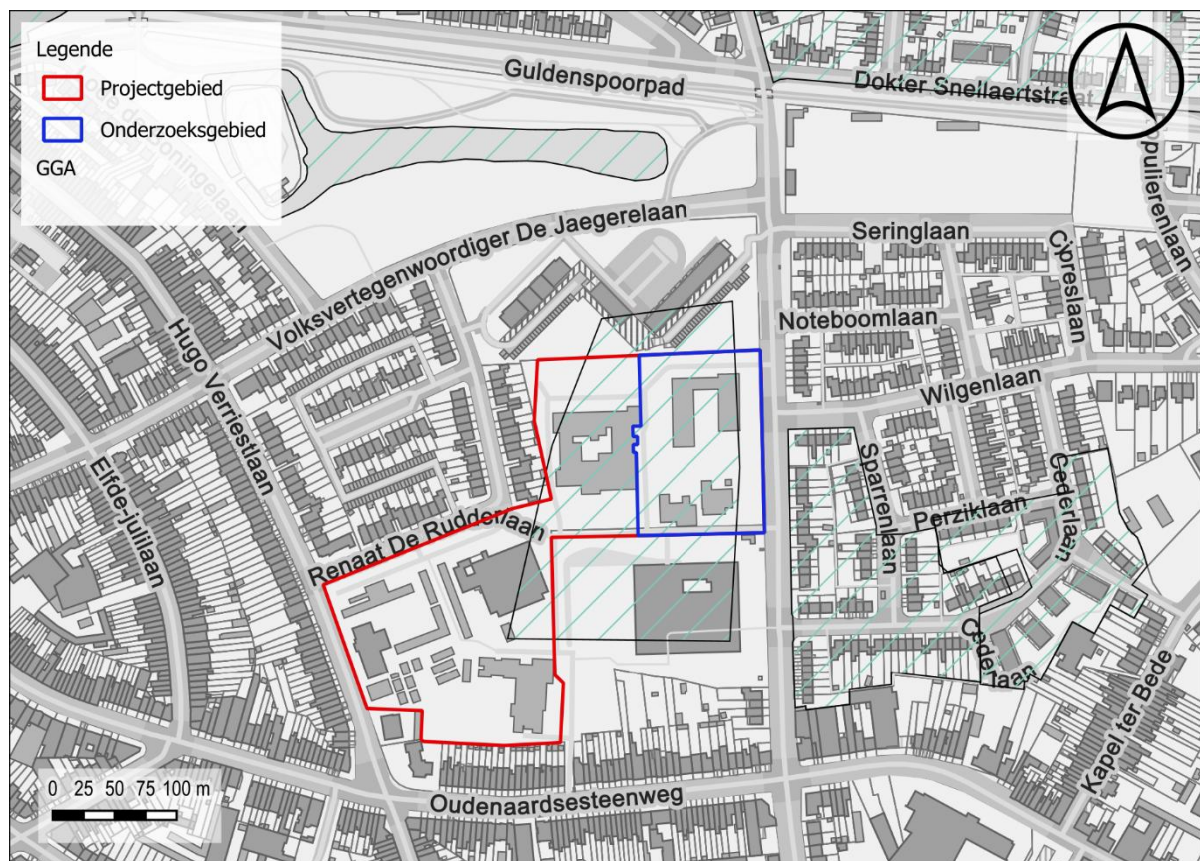
¹ De Centrale Archeologische Inventaris is een inventaris van tot nog toe gekende archeologische vindplaatsen en andere sites met erfgoedwaarde; onder dezelfde noemer verzamelen we alle opgestelde archeologienota's vanaf 2015.

1.1.3 Het projectgebied

1.1.3.1 Archeologische voorkennis

Binnen de grenzen van het projectgebied werd in het verleden nog geen archeologisch (voor)onderzoek uitgevoerd. Er valt echter wel een polygoon van een archeologienota binnen de grenzen van het onderzoeksgebied, maar dit bureauonderzoek slaat op het politiecommissariaat ten zuiden van het onderzoeksgebied.

Het onderzoeksgebied valt gedeeltelijk samen met een gebied geen archeologie (GGA). Het gebied werd toegevoegd op basis van de archeologienota hierboven vermeld. De polygoon is echter niet volledig nauwkeurig en zou moeten slaan op het politiecommissariaat ten zuiden van het plangebied.

Figuur 3: Situering plangebied t.a.v. de GRB-basiskaart met aanduiding van de GGA (© geopunt)

1.1.3.2 Ruimtelijke situering

Het projectgebied is gelegen binnen een woongebied langs de Minister De Taeyelaan te Kortrijk. Het plangebied beslaat de schoolzone Drie Hofsteden. In het noorden wordt het projectgebied begrenst door woontorens, in het oosten door de Minister De Taeyelaan, in het zuiden door het politiecommissariaat en woonhuizen langs de Oudenaardsesteenweg en in het westen door de Renaat De Rudderlaan en woonwijken. Het historische centrum van Kortrijk ligt op va 1 km ten noordwesten van het onderzoeksgebied.

Figuur 4: Situering plangebied t.a.v. meest recente orthofotomozaïek (©Geopunt)

1.1.3.3 *Geplande bodemingrepen*

De totale oppervlakte van het projectgebied bedraagt ca. 52 895 m². De oppervlakte van het onderzoeksgebied bedraagt ca. 14 711 m². De gecombineerde oppervlakte van de geplande werken bedraagt ca. 7221 m².

De initiatiefnemer plant de sloop van enkele gebouwen (2719 m²) met daaropvolgend de bouw van een nieuw schoolgebouw met bijhorende omgevingsaanleg. Hierbij wordt een zone van ca. 6827 m² behouden in zijn huidige toestand.

De nieuwbouw zal een footprint van 1464 m² hebben. Er wordt hiervoor een verstoringsdiepte van ca. 1,50 m -mv voorzien. Rondom het gebouw wordt een overkapte speelplaats voorzien met een gecombineerde oppervlakte van 389 m². Hiervoor wordt een verstoringsdiepte van ca. 1 m gerekend. In het westen tegen het gebouw komen de nieuwe regenwater- en septische putten (88 m²), met een verstoringsdiepte van 4 m -mv.

In het oosten en westen van de geplande nieuwbouw wordt een verharde speelplaats voorzien met een gecombineerde oppervlakte van 4059 m². Hiervoor wordt een verstoringsdiepte van ca. 50 cm -mv gerekend. In het noordwesten wordt ook nog een stuk extra verharding voorzien aansluitend op de bestaande weg, zodat bussen zich hier kunnen draaien. Hiervoor wordt ook een verstoringsdiepte van ca. 50 cm aangenomen.

Bij de realisatie van de nieuwbouw worden ook nieuwe nutsleidingen, waterafvoer en riolering voorzien. Hierbij wordt een verstoringsdiepte van 2 m -mv aangenomen. Ten zuiden van de nieuwbouw wordt tot slot ook een waterinfiltratieplaats voorzien met een oppervlakte van 148 m². Hierbij zal de bodem tot op 1 m diep verstoord worden.

In het zuiden van het onderzoeksgebied wordt een toegangsweg tot de werf voorzien. Deze strook zal na de werken hersteld worden tot de oorspronkelijke staat.

Figuur 5: Te slopen gebouwen weergegeven t.a.v. de GRB-basiskaart (© geopunt)

Figuur 6: Geplande werken weergegeven t.a.v. de GRB-basiskaart (© geopunt)

1.2 ASSESSMENT

1.2.1 Landschappelijk kader

Het Kortrijkse landschap wordt gedomineerd door de aanwezigheid van de Leie. Opvallend is de brede vlakte langs de Leie en haar bekken. De vlakte van de Leie wordt van de huidige alluviale vlakte gescheiden door een steilrand die duidelijk zichtbaar is in het landschap. Het plangebied is gelegen op een laat-Pleistoceen rivierterras op de oostelijke oever van de Leie.

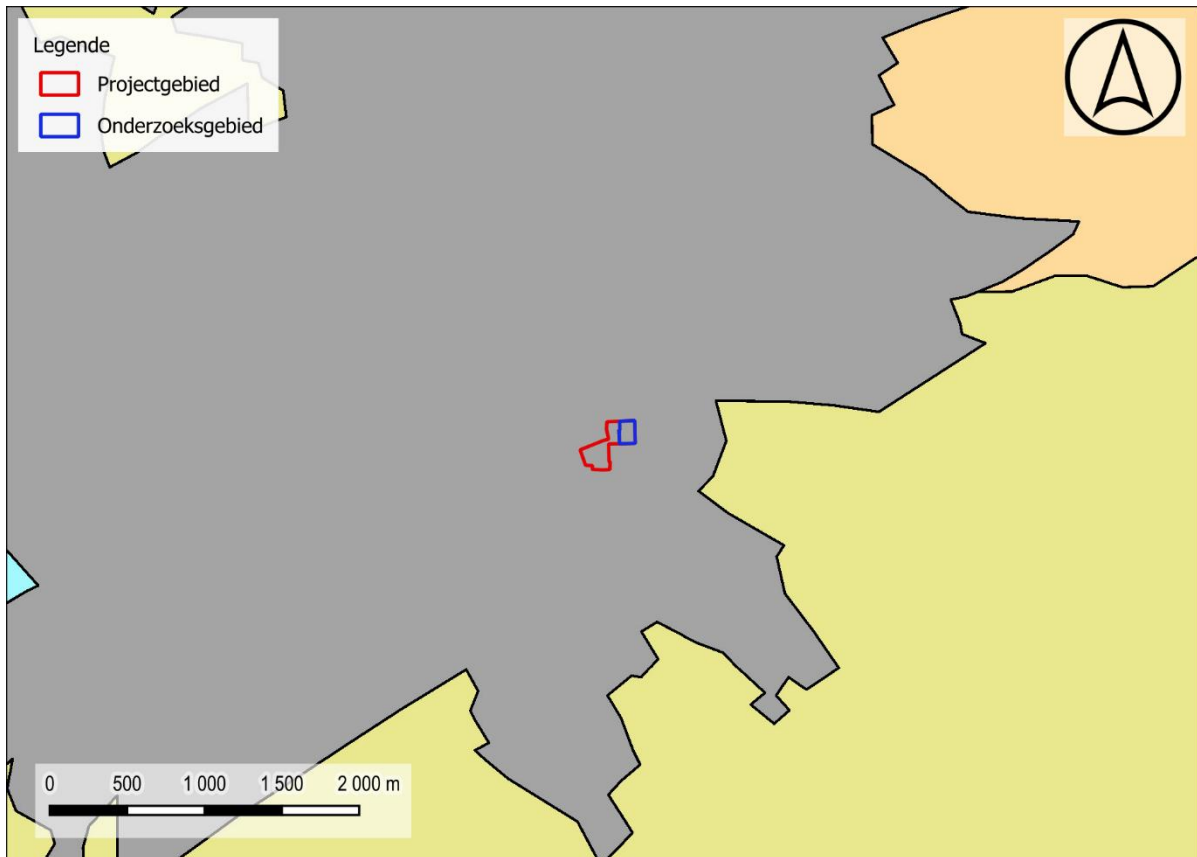
Het projectgebied situeert zich op een hoogteligging van ca. 18 tot 19,3 +m TAW en helt zeer licht af naar het noordoosten. Het hoogtemodel toont duidelijk aan dat het terrein in het verleden reeds opgehoogd en genivelleerd werd. Dit kan de natuurlijke bodemopbouw gewijzigd en/of verstoord hebben. Ten zuiden van het onderzoeksgebied zijn de uitlopers van de Vlaamse Ardennen te zien.

Het projectgebied bevindt zich in het Lid van Moen (**Formatie van Kortrijk**). De Formatie van Kortrijk bestaat uit mariene kleiige sedimenten uit het Vroeg-Eoceen. De sedimenten bevatten weinig macrofossielen en worden over het algemeen siltiger of zandiger naar het zuidoosten toe, waar de sedimenten in een ondieper milieu werden afgezet. De Formatie van Kortrijk wordt ingedeeld in vier leden; van onder naar boven: het Lid van MontHéribu, het Lid van Saint-Maur, het Lid van Moen en het Lid van Aalbeke.

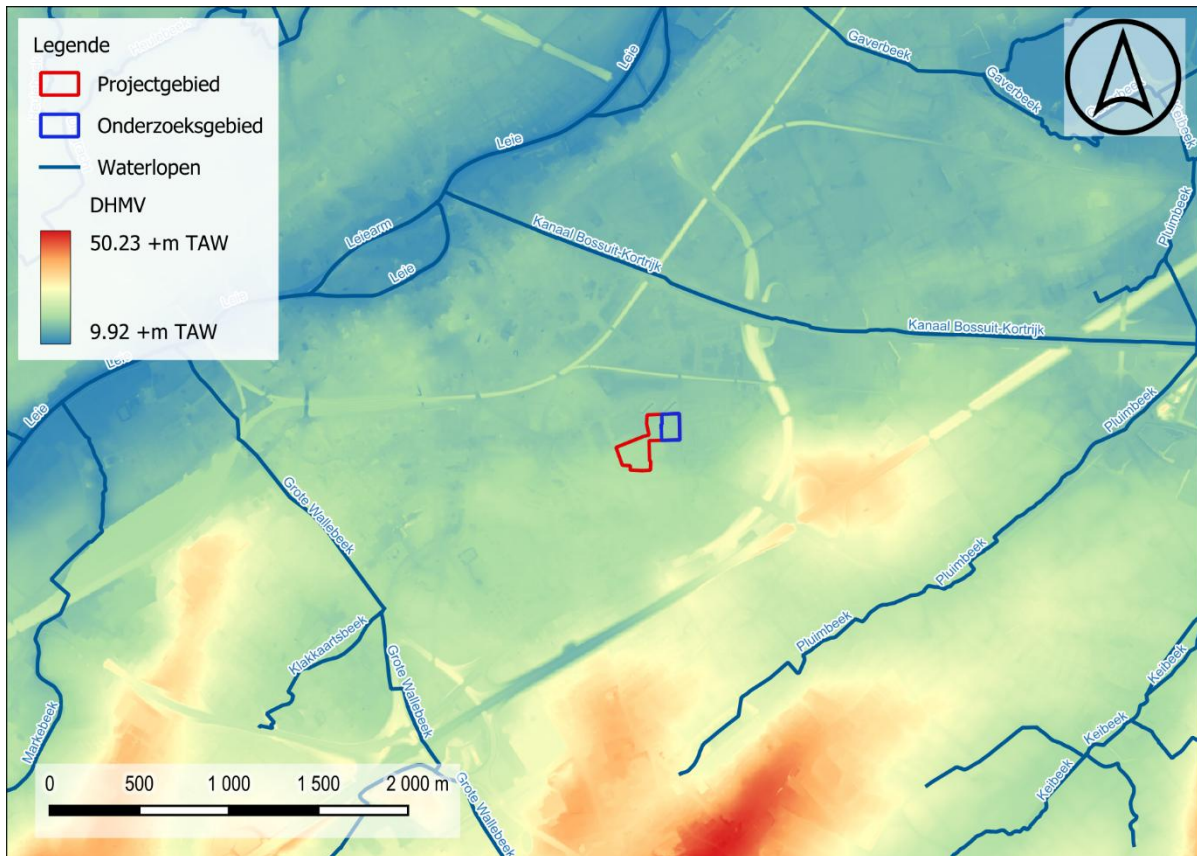
Het **Lid van Moen** werd afgezet gedurende een periode van zeespiegelschommelingen, wat voor een heterogeen sedimentpakket heeft gezorgd. De sedimenten bestaan uit grijze kleiige silt waartussen intercalaties van zand met grof glauconiet of gebroken schelpen voorkomen. Deze grovere lagen zijn vermoedelijk afgezet tijdens stormperiodes.

Het projectgebied is op de samengestelde Quartairgeologische kaart gelegen op de overgang van type 1 en type 3. Het onderzoeksgebied is gelegen binnen Quartair **type 1**. Type 1 bestaat uit zand tot zandleemafzettingen uit het Weichseliaan tot mogelijk Vroeg-Holoceen en kan eventueel hellingsafzettingen bevatten.

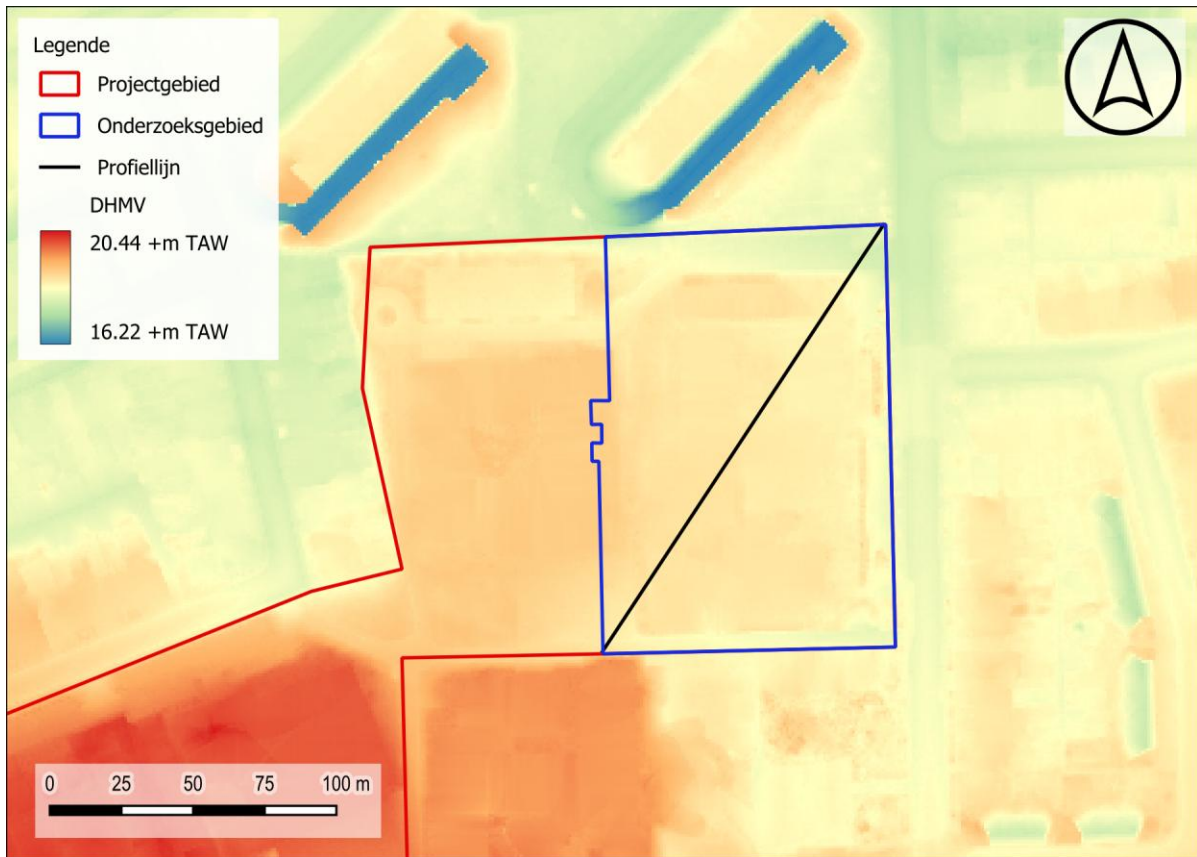
De bodemkaart geeft ter hoogte van het plangebied geen informatie weer met betrekking tot bodemopbouw of bewaringscondities. De waarnemingen van een LBO ten noorden van het plangebied (ID 18516) en het OBO ten zuiden van het plangebied wijzen op een significante mate van verstoring.

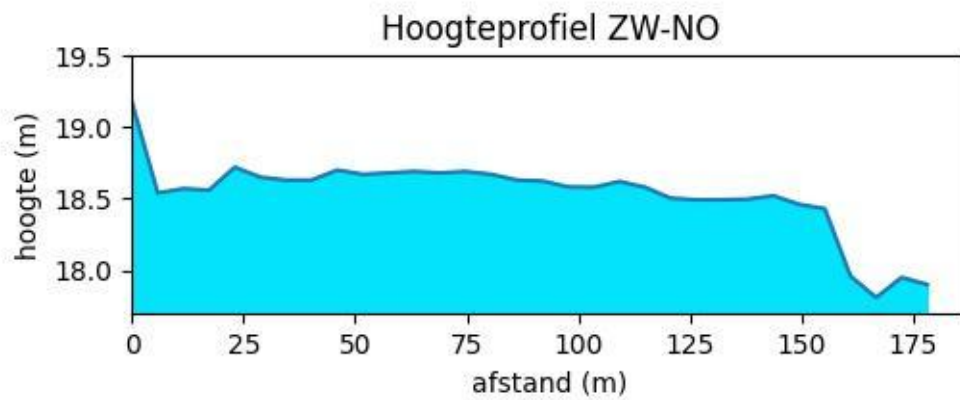
Figuur 7: Situering projectgebied t.a.v. de Traditionele Landschappenkaart (© Geopunt).

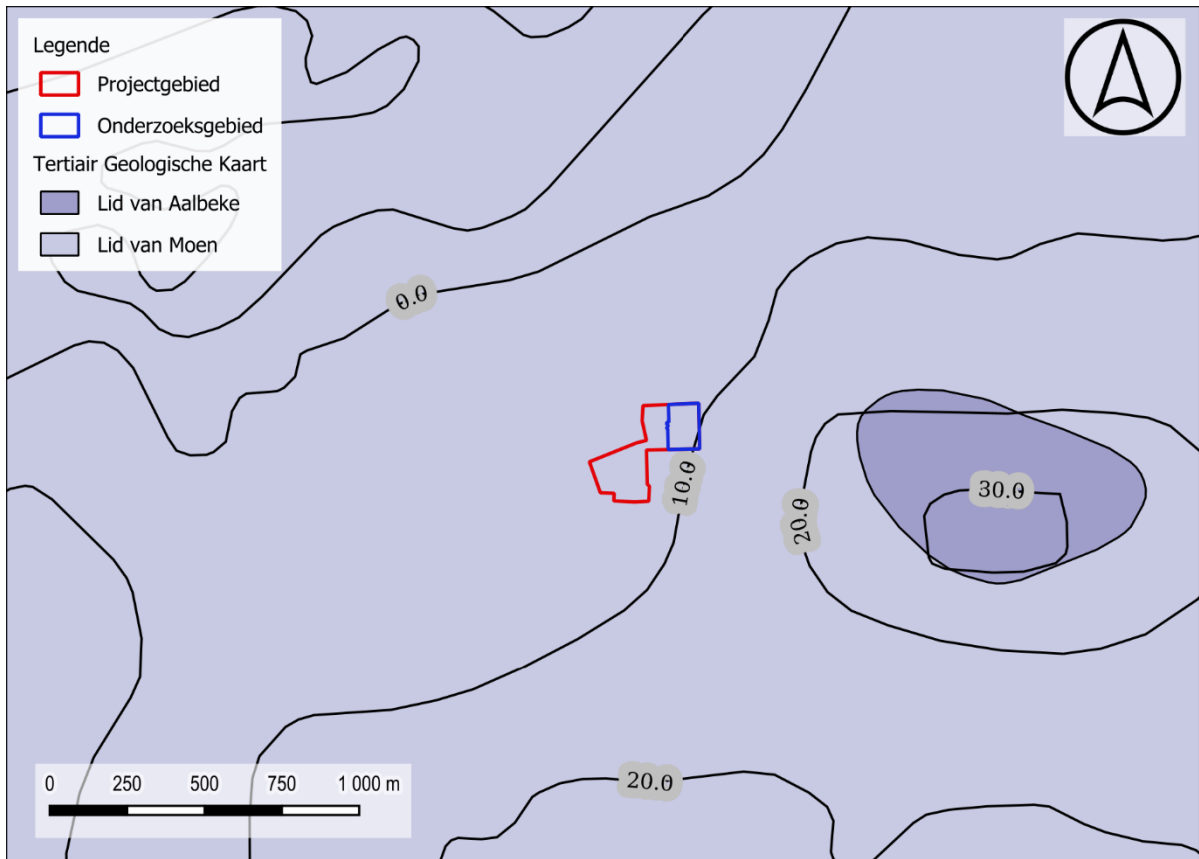
Figuur 8: Situering projectgebied t.a.v. Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (II) d.d. 2014 (© geopunt)

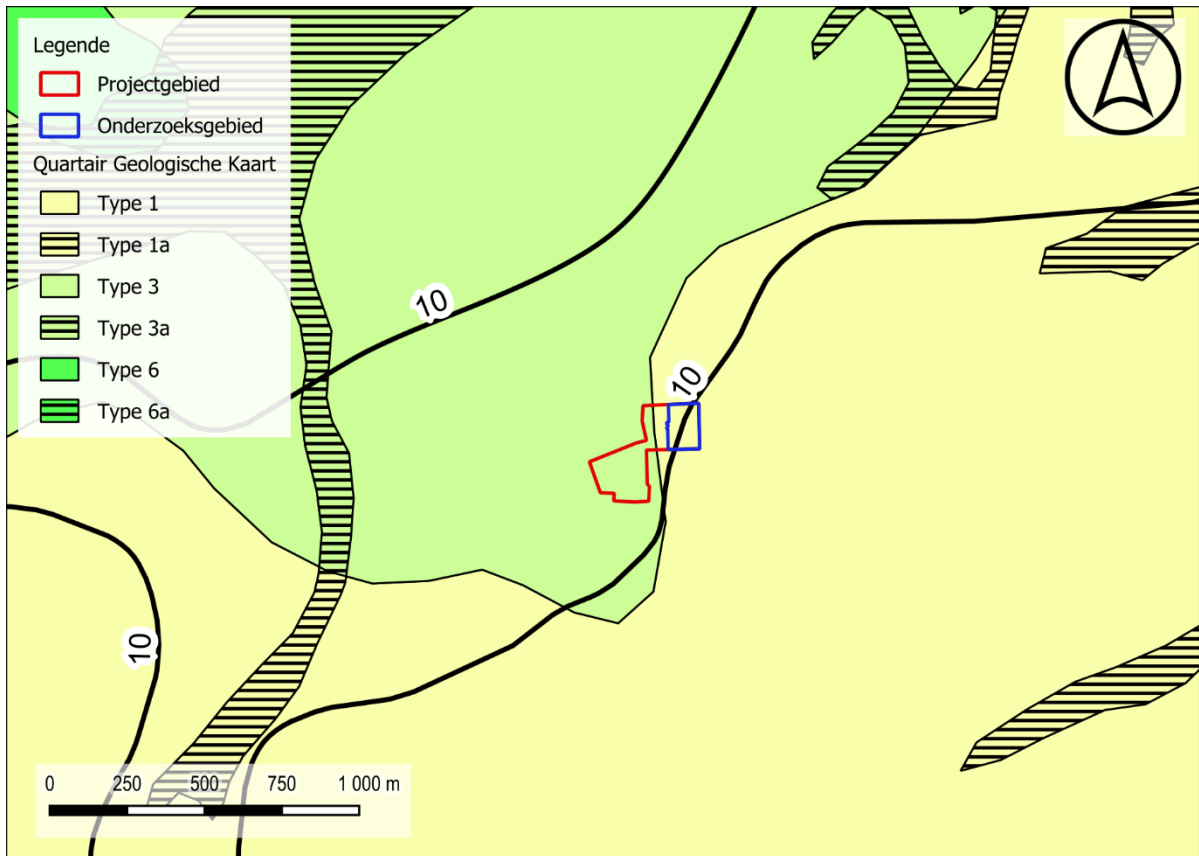
Figuur 9: Situering projectgebied t.a.v. Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (II) d.d. 2014 (© geopunt)

Figuur 10: Hoogteverloop ZW-NO

Figuur 11: Situering projectgebied t.a.v. Tertiair geologische kaart (© geopunt)

Figuur 12: Situering projectgebied t.a.v. Samengestelde Quartairprofieltypekaart Vlaanderen (© geopunt)

1.2.2 Historisch kader

I. Kortrijk

De vruchtbare zandleembodem en de aanwezigheid van de Leie maakten dat Kortrijk al vroeg bewoond werd. Er worden vondsten geattesteerd vanaf het mesolithicum in de buurt van de Gavermeersen. Vondsten uit het neolithicum, de bronstijd en de La Tène-periode tonen een continue menselijke aanwezigheid aan in Kortrijk. De bewoning situeerde zich voornamelijk op de vruchtbare akkergronden langs de Leie en langs verschillende beken, zoals de Gaverbeek, Heulebeek en de Markebeek.²

Ten tijde van de veroveringen van onze gewesten door J. Caesar (57 voor Christus) wordt het gebied rond Kortrijk bewoond door de *Menapii*. Aanvankelijk ontsnappen de Menapiërs aan de veroveringsdrang van de Romeinen door zich terug te trekken in de bossen en moerassen, welke de vallei van de traag stromende Leie omgeven. Pas in 53 voor Christus zal Caesar erin slagen ook de Menapiërs te onderwerpen aan het gezag van Rome. Reeds voor het midden van de 1^e eeuw na Christus ontwikkelt zich op beide oevers van de Leie een *vicus*. De *vicus* ontstaat op het kruispunt tussen de heirbaan van Bavay naar Oudenburg en deze van Boulogne naar Tongeren, op de plaats waar de Leie een bocht maakt en oversteekplaatsen biedt. De oudste vermelding van de *vicus Cortoracium* dateert echter pas uit de 4^e of 5^e eeuw, wanneer melding wordt gemaakt van de ruitereenheid *Milites Cortoracense*. Vanaf 250 n.C. wordt de *vicus* gedeeltelijk verlaten door Germaanse invallen en gaat de nederzetting enkel op de rechteroever van de Leie blijven bestaan.²

Het Romeinse Kortrijk zal zich in de vroege middeleeuwen ontwikkelen tot bewoningskern. Onder de Merovingische vorsten wordt Kortrijk een *municipium*, een soort administratief centrum van een gouw, dat reeds in de 7^e eeuw een uitgebreide Christianisatie kent. Rond 650 sticht Sint-Elooi een kapel ter ere van Sint-Maarten op de plek van de latere Sint-Maartenskerk.²

Op het einde van de 9^e eeuw komen op de zuidelijke oever van de Leie enkele halfcirkelvormige zones voor, die volgens Ph. Despriet als winterkamp werden ingericht door de Noormannen (880-881). Het kamp zou begrensd worden door de Leiestraat, de boogvormige zijde van de Grote Markt en de zuidelijke begrenzing van het begijnhof.³

---

² <https://inventaris.onroenderfgoed.be/themas/14445>

³ Despriet 2008

Figuur 14: Kortrijk in de Karolingische periode (9de eeuw). Het winterkamp van de Noormannen is aangeduid in groen, de limiet van de waterrijke zone in blauw (Despriet 2008, fig. 9).

In 1071 wordt Kortrijk een onafhankelijke kasselrij onder het Graafschap Vlaanderen. Het 'Opidium Cortracense' wordt gevormd door een motte en de agglomeratie hierrond. Het grondgebied wordt in het noorden begrensd door de Leie, ten zuiden en ten oosten door een arm van de Klakkaardsbeek en ten westen door een gracht. Het grafelijk domein bestaat onder meer uit de burcht, een neerhof, een boomgaard en magazijnen. In 1199 begint men met de bouw van de Onze-Lieve-Vrouwekerk in de boomgaard van het kasteel. Het burgerlijk centrum van de middeleeuwse stads kern situeert zich op en rondom de Grote Markt. Kortrijk heeft reeds in de 12^e eeuw het stadsrecht verworven en krijgt hierdoor ook zijn eigen schepenenbank. Het eerste stadhuis wordt opgericht in de Rijselstraat en heeft de omvang van een burgerhuis.²

Kortrijk breidt zich verder uit ten noorden van de Leie, ondanks de minder gunstige bodems en wateroverlast. In de 13^e eeuw krijgt de stad een eigen omwalling. Aanvankelijk geven slechts drie poortgebouwen met torens en bruggen toegang tot de ommuurde stad, namelijk de Rijselpoort, de Steenpoort en de Doornikpoort. Later worden vier poorten toegevoegd: de Oude Leiepoort, de Sint-Janspoort, de Waterpoort en de Kanunnikenpoort of Gruzenbergpoort. Van de zuidelijke Broeltoren tot aan de Lange Brugpoort wordt de stad beschermd door de buitenste verdedigingsmuur van het grafelijke kasteel en het bijhorende domein.²

Op het einde van de 13^e eeuw rijst er een conflict tussen de Franse koning Filips de Schone en zijn leenman Gwijde van Dampierre, die toenadering gezocht had tot de Engelse kroon. In 1297 valt Kortrijk in handen van de Fransen en krijgt de stad een garnizoen. De Franse koning laat in Kortrijk een imposante dwangburcht bouwen tussen 1300 en 1301 in het noordoosten van het huidige stadscentrum. Op 11 juli 1302 verslaan de Vlamingen in de buurt van de Groeningebeek het leger van de Franse leenheer, koning Filips de Schone, tijdens de Guldensporenslag. De dwangburcht zal hierin echter maar een kleine rol spelen gezien deze volledig in bedwang gehouden werd door de leperlingen. Wel werden verschillende gebouwen, waaronder het Begijnhof in brand gestoken. Na de slag van West-Rozebeke (27 november 1382) worden de stad en het kasteel door de Bretoenen in dienst

van de Fransen geplunderd, waarbij een enorme stadsbrand ontstaat waar onder meer het kasteel, het begijnhof, de Sint-Maartenskerk en vele woonhuizen zwaar beschadigd worden.²

In 1385 krijgt de Kortrijk haar oude vrijheden terug. Hertog Filips de Stoute van Bourgondië wilt het graafschap Vlaanderen beter te beschermen en versterkt de stad. De Bourgondische omwalling wordt gebouwd tussen 1354 en 1454 en omgeeft ook een deel van de noordelijke Leie-oever. Hier ontwikkeld zich in de 14e eeuw een nieuwe woonkern in de omgeving van het Onze-Lieve-Vrouwehospitaal.²

Op economisch vlak zijn de wolbewerking en de lakennijverheid dé industrieën die de Kortrijkse economie bepalen. Kortrijk heeft zijn ontwikkeling vooral te danken aan zijn gunstige ligging op een kruispunt van wegen aan de Leie. In de 13e eeuw kent de lakenproductie en -handel een zekere bloei. Op het einde van de eeuw breekt er echter een crisis uit in de Vlaamse lakenindustrie ten gevolge van de grote Brabantse en Franse concurrentie. De productie in de 14^e eeuw ligt, mede door de interne politiek en de economische moeilijkheden in Vlaanderen, beduidend lager dan ervoor. In het eerste kwart van de 15^e eeuw bereikt de Kortrijkse draperie een hoogtepunt, gevolgd door een zware depressie in 1472, vermoedelijk te wijten aan de gebrekkige invoer van Engelse wol en/of binnenlandse moeilijkheden. Naast de wolnijverheid kent Kortrijk tijdens de Middeleeuwen ook een beperkte linnennijverheid, zij komen naast elkaar voor. Omstreeks 1500 kent de linnenindustrie een sterke opbloei ten nadele van het laken. Vanaf 1494-1496 zijn de eerste sporen van damastweverij te Kortrijk te vinden, die in de eerste helft van de 16^e eeuw tot volle ontwikkeling komt.²

Naar aanleiding van de crisis in 1566, waarbij Kortrijk met veel moeite kon verhinderen dat de Beeldenstormers de stad konden binnendringen, en omwille van de opstand van de Nederlanden tegen Spanje, wordt beslist om de zwakkere wijken Overleie en Overbeke beter te beschermen. In 1572 geeft de Spaanse koning Filips II (1555-1598), de toestemming om beide wijken binnen de stad te brengen en een nieuwe vesting aan te leggen. In 1578 wordt Kortrijk door de Gentse Calvinisten onder de voet gelopen. Ze verwoesten onder meer de Groeningeabdij, de Sint-Joriskapel, een deel van het kasteel, de Magdalenakapel en plunderen de Onze-Lieve-Vrouwekerk en de Sint-Maartenskerk. Tijdens hun kortstondig bestuur (1578-1580) werken ze verder aan de uitbouw van de vesting. Nadat de opstandelingen verjaagd worden door de katholieke en Spaansgezinde Malcontenten, voltooiën de nieuwe machthebbers de verdedigingswerken van hun voorgangers. De nieuwe vesting, met vijfzijdige vooruitspringende bolwerken of bastions onderling verbonden via grachten en wallen, omsluit de wijken Overleie en Overbeke volledig, waardoor de Sint-Amandsproosdij en de Grote Broel binnen de verdedigingsgordel liggen.²

II. Projectgebied

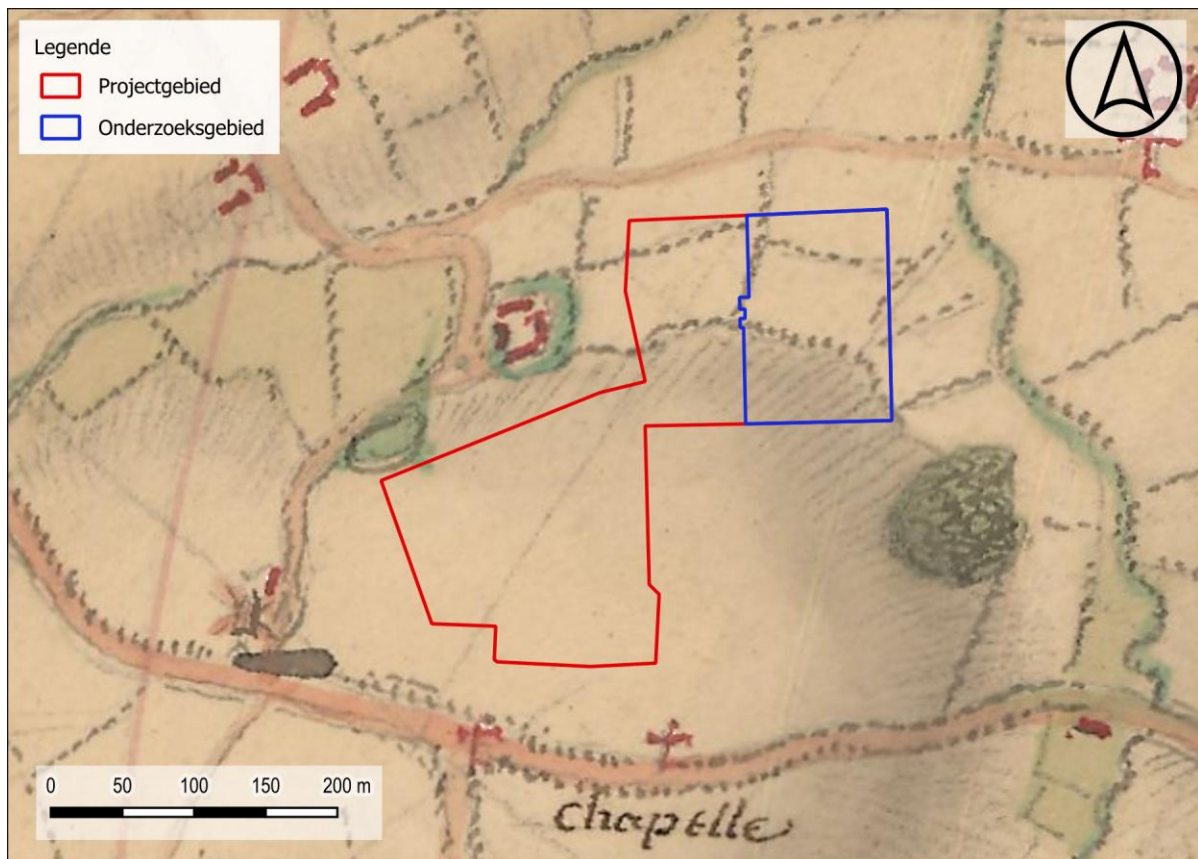
De oudste kaart waaruit informatie gehaald kan worden is de Villaretkaart. Het plangebied is gelegen in een open landbouwgebied buiten de stadskern van Kortrijk. Het terrein ligt op de uitloper van een heuvel die afhelt naar het noordoosten toe. Ten westen van het projectgebied is een omwalde hoeve weergegeven. De stadskern van Kortrijk situeert zich op ca. 1 km ten noordwesten van het plangebied. De voorloper van de Zwevegemstraat is reeds te zien.

De Ferrariskaart geeft een gelijkaardig beeld weer. Op het plangebied wordt landbouwgrond gekarteerd. Rondom het terrein bevinden zich enkele omwalde hoeves en andere bewoning verspreidt langs de straten tussen de akkers. Ten westen van het plangebied bevindt zich een omwalde hoeve met een cirkelvormig uitzicht. Op het wooneiland worden vijf gebouwen weergegeven. Hier net ten noordwesten van ligt nog een rechthoekige site met walgracht, die vandaag nog te herkennen is in het Gebroeders Van Raemdonckpark.

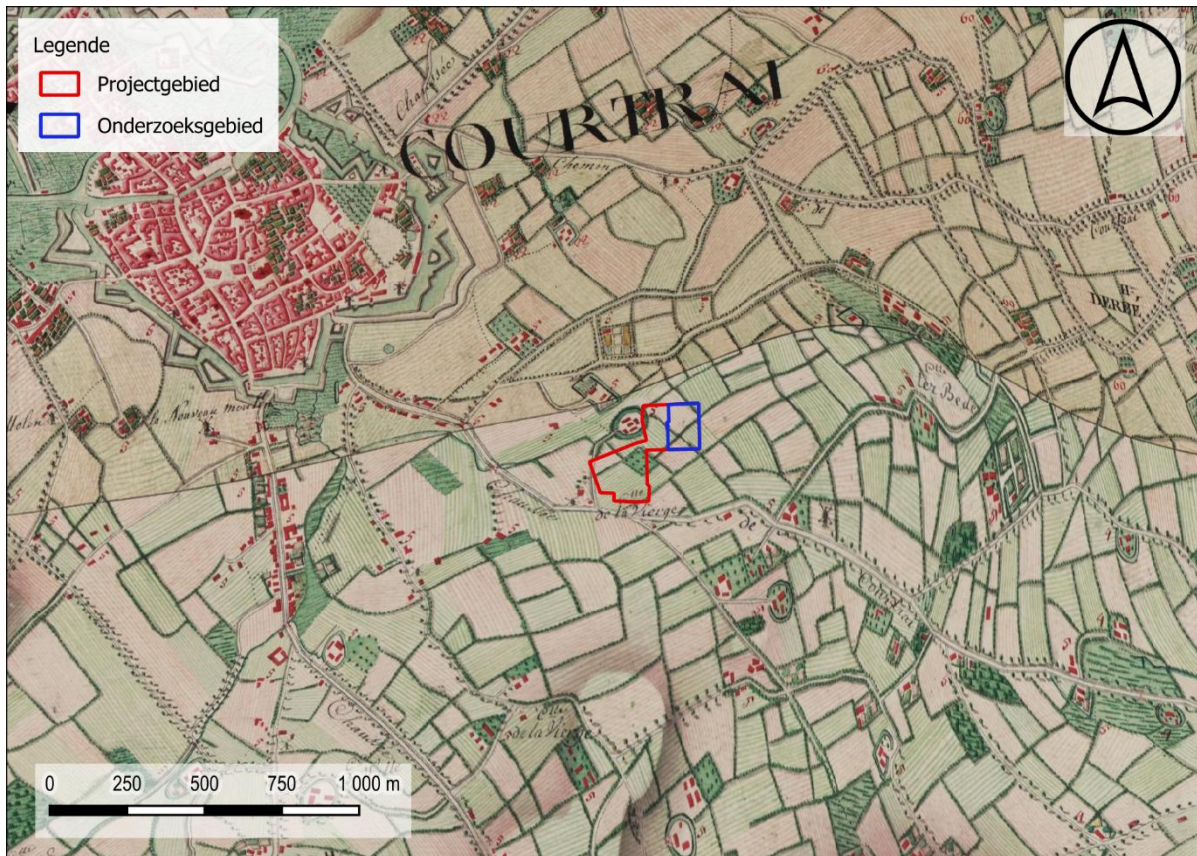
Ook de 19^e-eeuwse kaarten geven een gelijkaardig beeld weer. Het terrein blijft vrij van bebouwing en de omgeving behoudt zijn landelijk karakter. De omwalde sites in de buurt van het plangebied zijn nog steeds weergegeven, ten noordoosten van het plangebied verschijnt er nog een hoeve die niet weergegeven is op de Ferrariskaart. Enkel de voorloper van de Zwevegemstraat is nog steeds zichtbaar.

Op de kaart van het Ministerie van Openbare Werken en Wederopbouw uit 1969 is te zien dat de stad Kortrijk zich uitbreidt en tot tegen het projectgebied aankomt. Eind jaren '50 werd beslist om het gebied tussen de Oudenaardsesteenweg en de spoorlijn naar Ronse te ontwikkelen tot nieuw stadsdeel. Oorspronkelijk werd de zone de vallei van de Klakkaerdsbeek, maar het nieuwe stadsdeel kreeg uiteindelijk de naam Drie Hofsteden, naar de drie hoeves hier aanwezig. Deze hoeves zijn ook nog steeds te herkennen rondom het plangebied op de kaart van het Ministerie van Openbare Werken en Wederopbouw. Er lijkt ook een gracht door het terrein te lopen met een noordwest-zuidoost oriëntatie.

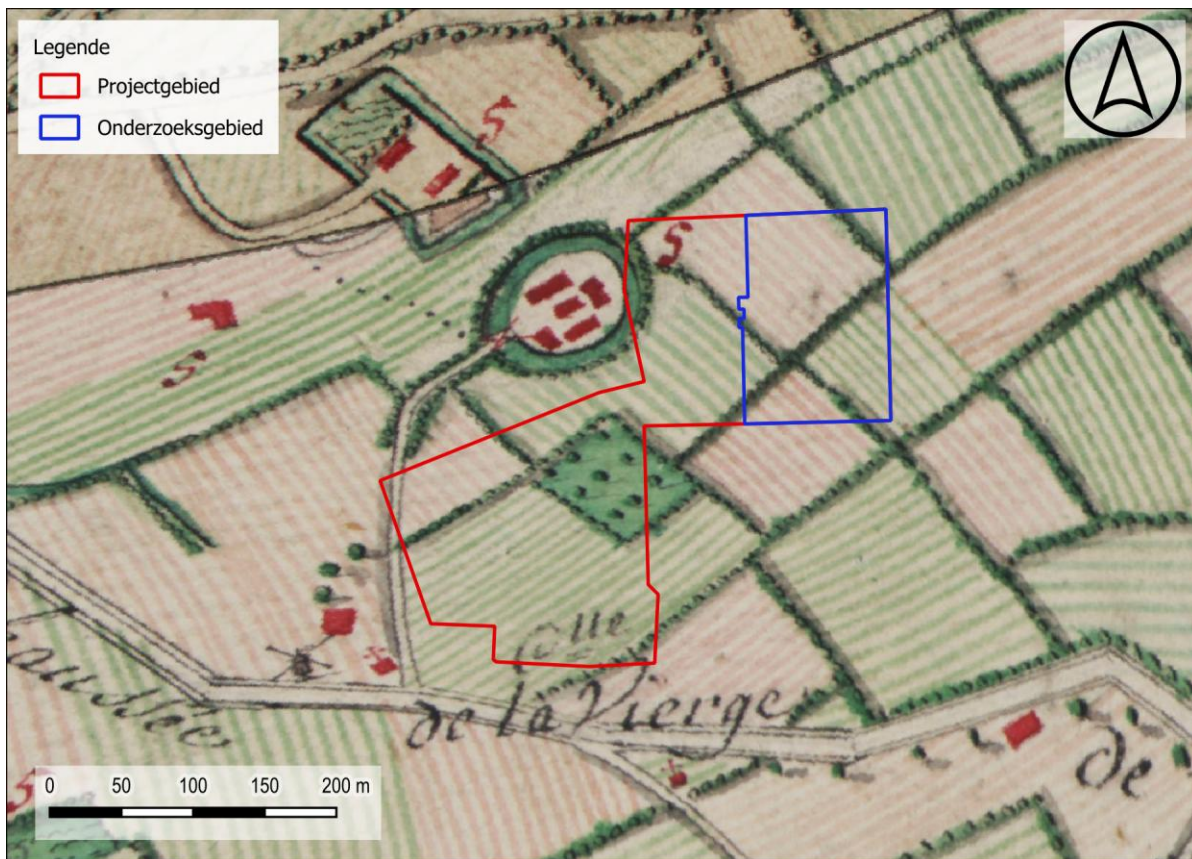
Doorheen de orthofotosequentie is te zien hoe het terrein zich ontwikkeld tot de schoolsite die tot op heden aanwezig is binnen het plangebied. Op de orthofoto van 1971 is te zien dat het onderzoeksgebied vrij is van bebouwing. Enkel het zuiden van het projectgebied is reeds ontwikkeld. Het plangebied wordt omringd door woonwijken en van de drie hoeves die op de historische kaarten aanwezig waren blijft enkel nog de hoeve aanwezig in het Gebroeders Van Raemdonckpark bewaard. De orthofoto's van 1979 tot 1990 tonen dat de site zich ontwikkeld heeft tot scholencomplex. Vanaf 2008-2011 is het huidige beeld te zien en werden geen wijzigingen meer aangebracht aan de schoolsite.

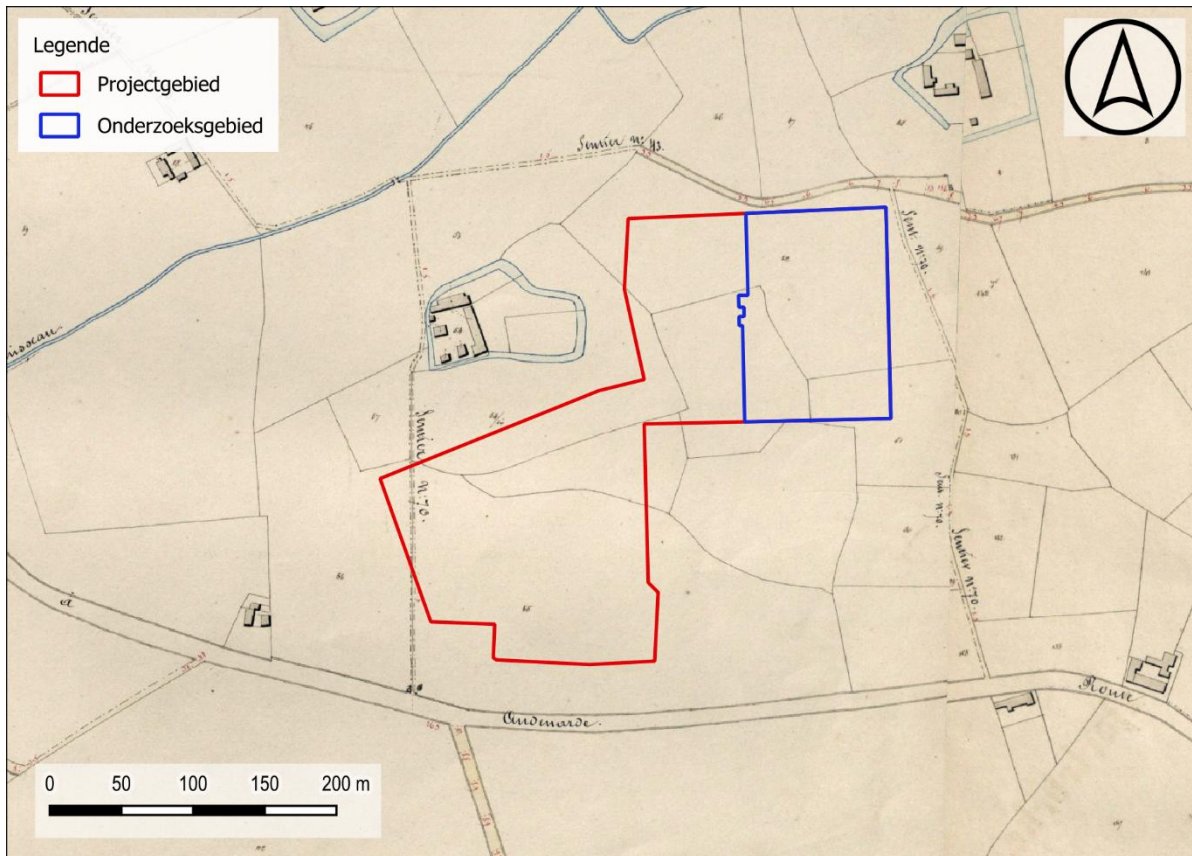
Figuur 15: Situering projectgebied t.a.v. Villaret-kaart d.d. 1745-1748 (© geopunt)

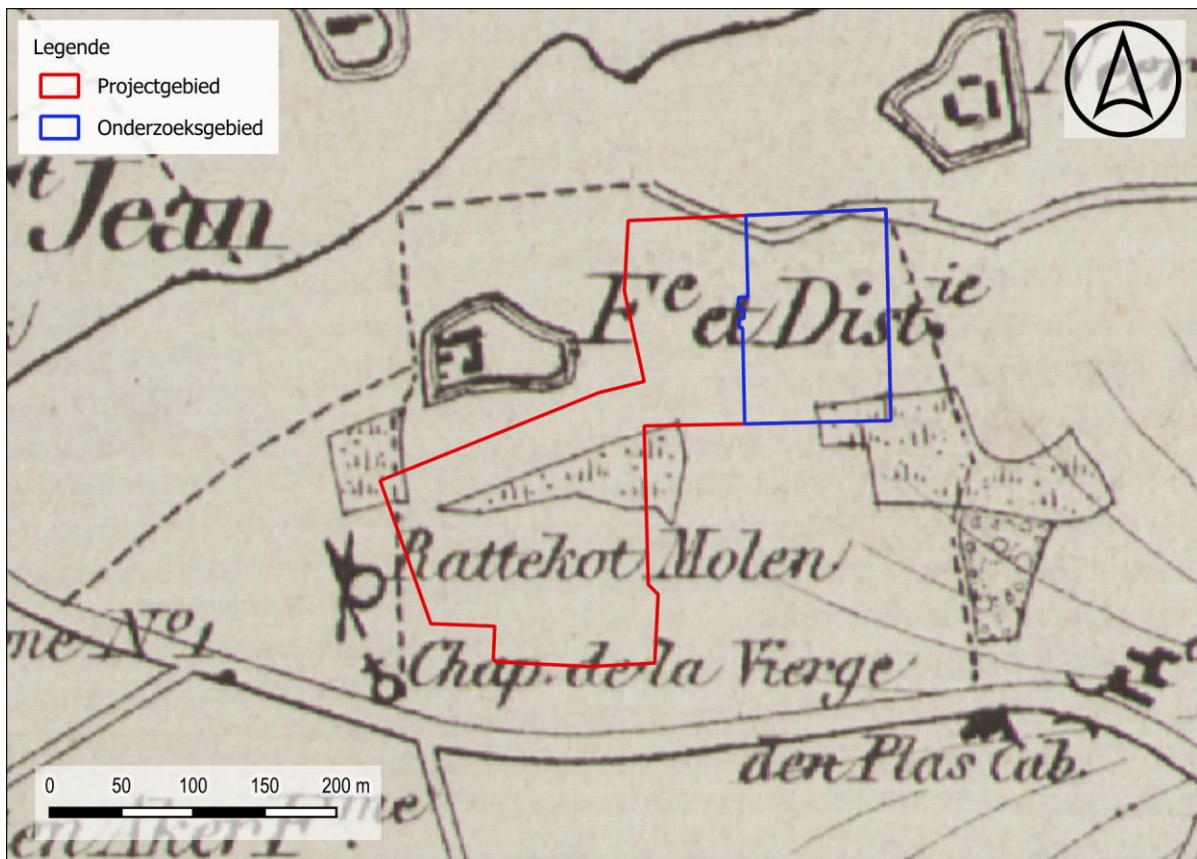
Figuur 16: Situering projectgebied t.a.v. Ferrariskaart d.d. 1771-1778 (© geopunt)

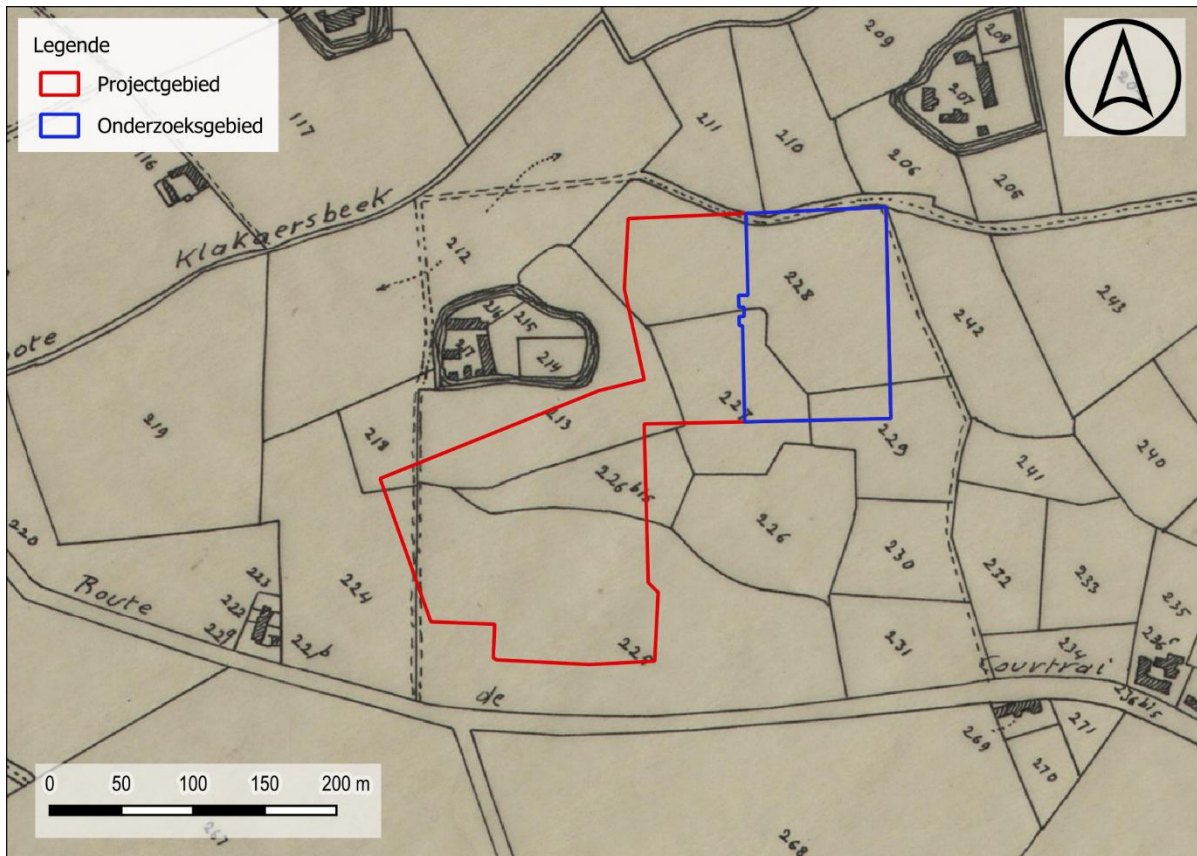
Figuur 17: Situering projectgebied t.a.v. Ferrariskaart d.d. 1771-1778 (© geopunt)

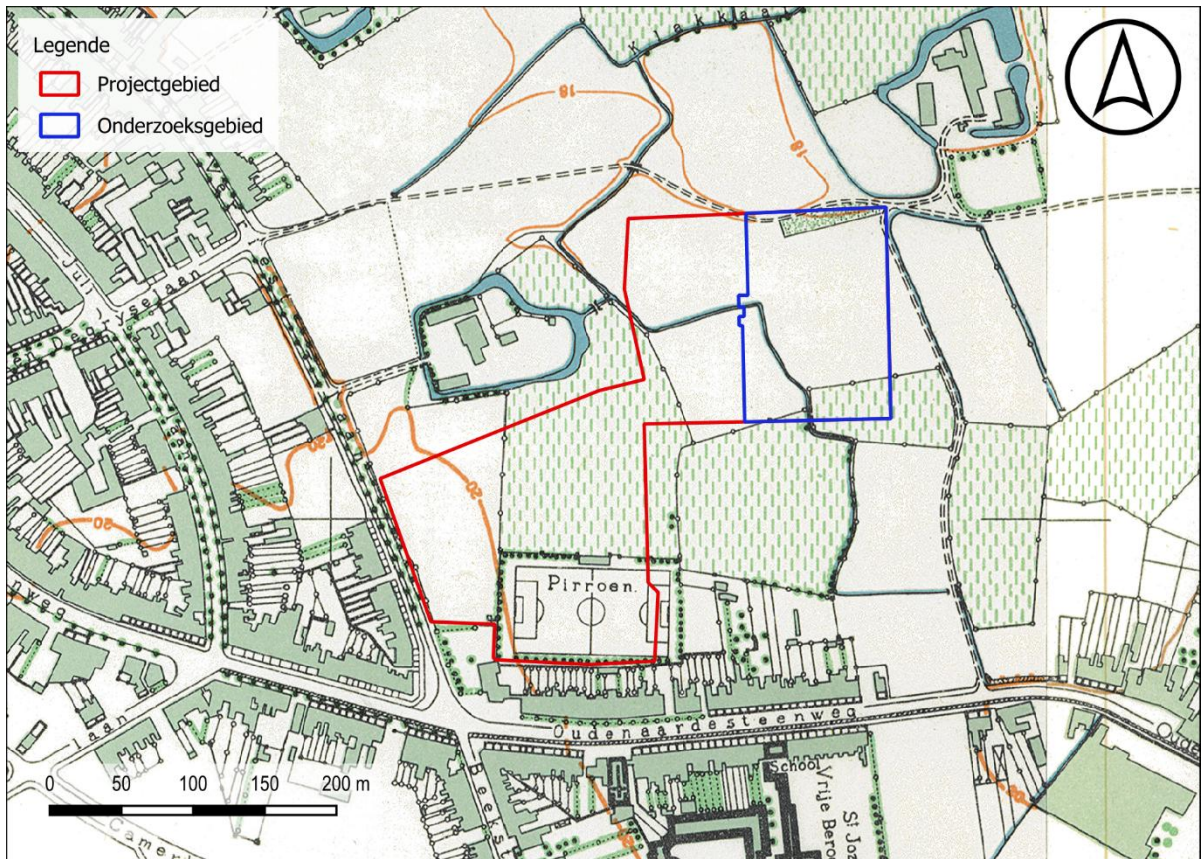
Figuur 18: Situering projectgebied t.a.v. Atlas der Buurtwegen d.d. 1840 (© geopunt)

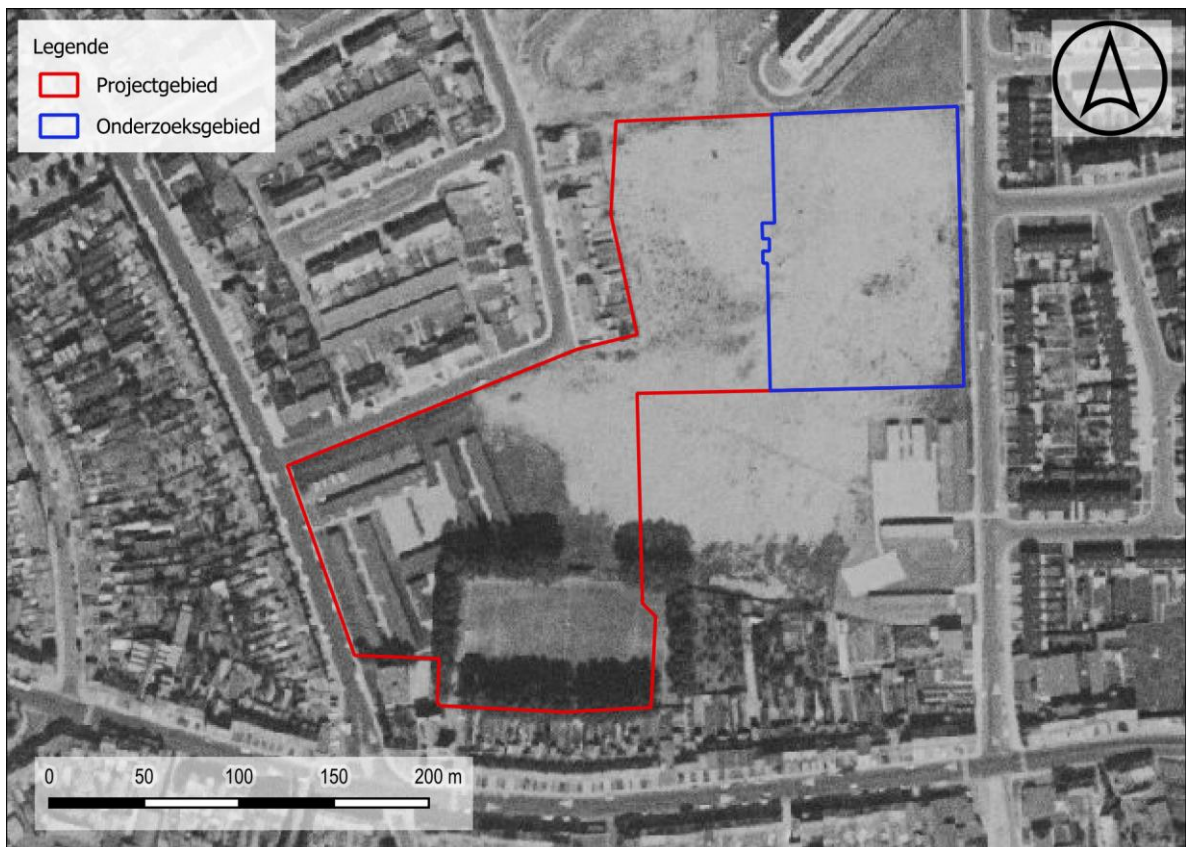
Figuur 19: Situering projectgebied t.a.v. Vandermaelenkaart d.d. 1846-1854 (© geopunt)

Figuur 20: : Situering projectgebied t.a.v. Popkaart d.d. 1842-1879 (© geopunt)

Figuur 21: Situering projectgebied t.a.v. Topografische kaart Ministerie van Openbare Werken en Wederopbouw d.d. 1950-1970 (© geopunt)

Figuur 22: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomosaïek d.d. 1971 (© geopunt)

Figuur 23: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 1979-1990 (© geopunt)

Figuur 24: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 2000-2003 (© geopunt)

Figuur 25: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 2005-2007 (© geopunt)

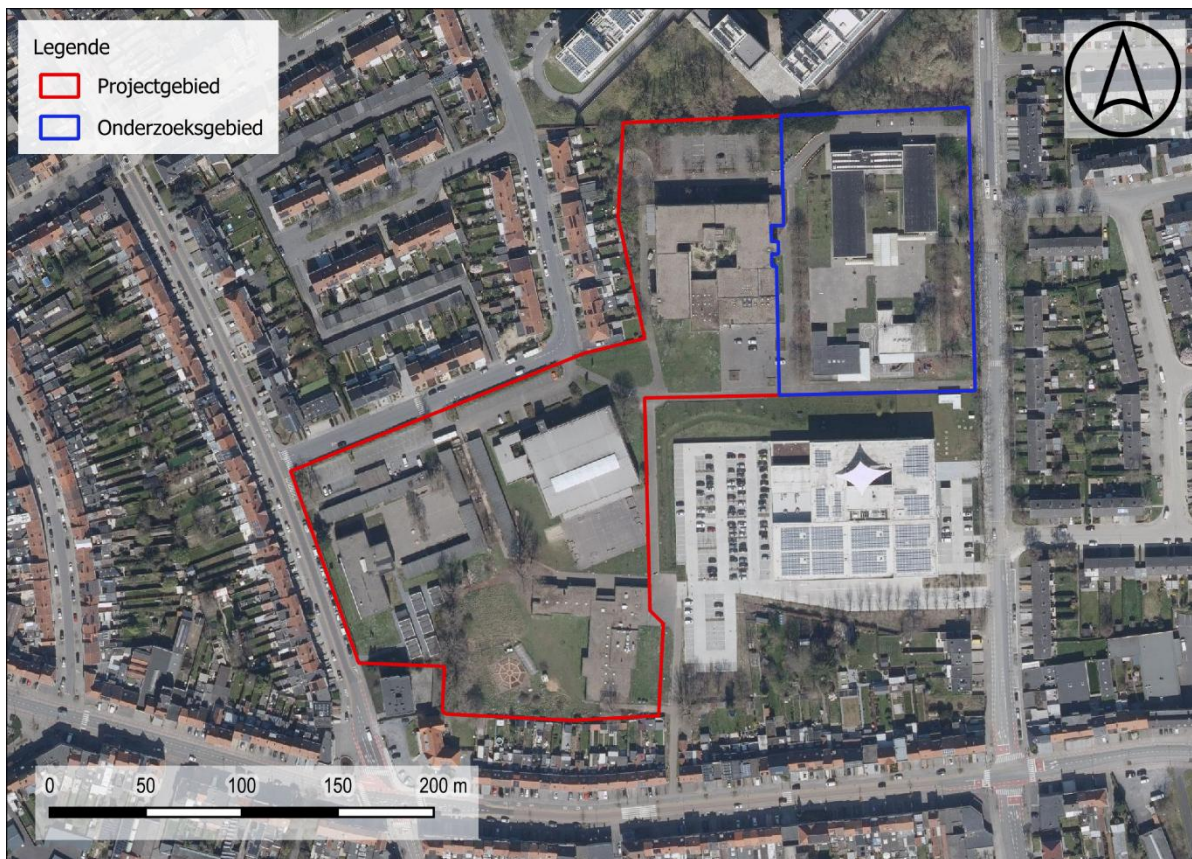
Figuur 26: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 2008-2011 (© geopunt)

Figuur 27: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 2014 (© geopunt)

Figuur 28: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 2018 (© geopunt)

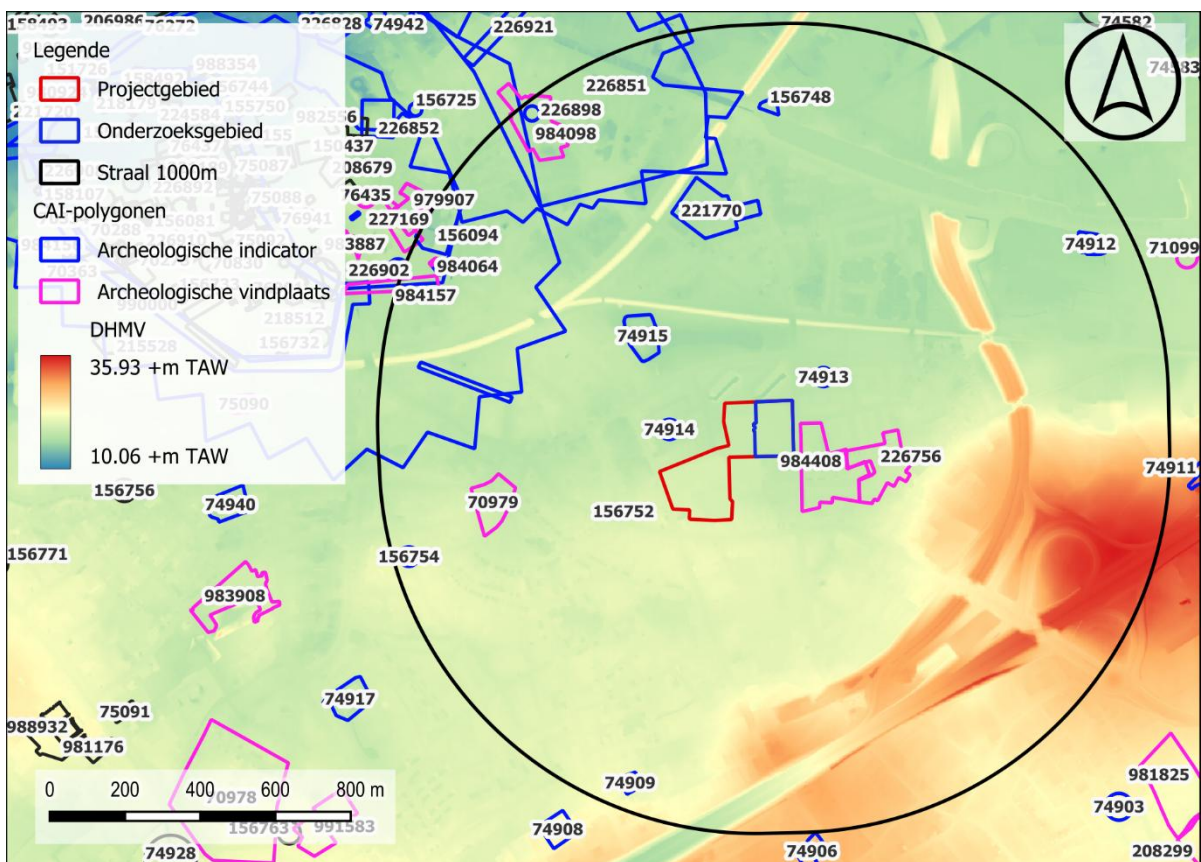
Figuur 29: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 2021 (© geopunt)

Figuur 30: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 2022-2023 (© geopunt)

1.2.3 Archeologisch kader

De terrassen langs de Leie zijn rijk aan archeologische vindplaatsen. Ten oosten van het plangebied, aan de overzijde van de Minister de Taeyelaan, werden bij onderzoek enkele off-site relicten aangetroffen die mogelijk te dateren zijn in de metaaltijden. Verder oostwaarts wijzen oudere onderzoeken op aanwezigheid in de Romeinse periode. Op basis van de vondsten en sporen, waaronder een enkelbreker, wordt een zeker militair karakter van de aanwezigheid vermoed. Daarnaast wordt ook melding gemaakt van een omvangrijk grafveld dat werd opgegraven in de jaren '60. Rondom het plangebied zijn eveneens een groot aantal indicatoren opgenomen in de CAI. Enerzijds betreft dit cartografische indicatoren van het Kortrijkse stadsweefsel en de omwalling ten noordwesten van het plangebied. Anderzijds zijn een groot aantal omwalde hoeves en landelijke infrastructuur zoals molens aangeduid op het kaartblad van de CAI. De enkele veldprospecties die werden uitgevoerd werd materiaal uit de middeleeuwen en vroegmoderne periode ingezameld.

Figuur 31: Situering projectgebied op het DHMV met aanduiding van de CAI-polygonen (©Geopunt).

I. Archeologische vindplaatsen

70977	<p>Opgraving</p> <p>Vroeg-Romeins: Romeins grafveld opgegraven tussen jagen '60 en 1970:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tot 1961: een hoeveelheid houtskool met 18 potten, een bijl en een ijzeren lanspunt. In een van de grootste potten lagen 2 fibulae. Tussen het vaatwerk zat terra sigillata, terra-nigra en inheemse waar. - Bij verdere opgravingen vond men nog graven waar een onderscheid kan gemaakt worden tussen brandgraven en brandgrubengraber (23-tal). - 1966: 27 nieuwe graven ontdekt (tot dan 70 in totaal). - 1970: 5 nieuwe graven ontdekt en een onbekend aantal werd vernield. <p>Bronnen: Mertens, J. 1970: Kortrijk: romeins grafveld, Archeologie 1970.1, 38.; Léva, C. & Viérin, J. 1962: Kortrijk: romeins grafveld in de Molenstraat, Archeologie 1962.1, 24.; De Boe, G. 1971: Het grafveld aan de Molenstraat te Kortrijk, Archeologie 1971.2, 129-130.</p>
70979	<p>Opgraving</p> <p>Vroeg-Romeins: een V-vormige gracht, gevolgd over ca. 40m met noord-zuidoriëntatie en ca. 10m met oost-westoriëntatie. De hoek was afgerond.</p> <p>Bron: VIERIN J., 1959, Courtrai: fossés romains en V, in: Archeologie, 1, p. 146-148.</p>
226756	<p>Mechanische prospectie</p> <p>Metaaltijden: een enkele paalkuil Onbepaald: enkele greppels, grachten en paalsporen zonder geassocieerd vondstenmateriaal.</p> <p>Bron: Derweduwen N., Boeckstaens A., 2019: Nota Verslag van resultaten Proefsleuvenonderzoek. Kortrijk Cederlaan (prov. West-Vlaanderen), Ingelmunster.</p>
227169 en 979907	<p>Mechanische prospectie</p> <p>Romeinse tijd: kuilen zonder vondsten op basis van uitgelooft uitzicht in Romeinse periode geplaatst. Late middeleeuwen: grachten, grijs en rood aardewerk 17e eeuw: één grote afvalkuil en verschillende verspreide kuilen, steengoed en rood aardewerk, ook met slibversiering.</p> <p>Bron: Bartholomieux B., Vincent R. 2019: Nota Verslag van resultaten Proefsleuvenonderzoek Kortrijk Langemeersstraat, Ingelmunster.</p>
984064	<p>Noodopgraving</p> <p>16e eeuw: steengoed, vermoedelijk geen relatie met de pottenbakkerij. 18^e eeuw: overblijfselen van een pottenbakkerij (1783-1792) waarvan een gedeelte van de oven en een reeks misbaksels werden teruggevonden.</p>
984098	<p>Noodopgraving</p> <p>De noodopgraving van dit terrein werd uitgesteld vanwege vergaande bodemvervuiling. Het terrein had wel aanleidingen tot vondsten vanwege:</p>

	<p>*mogelijke oudere resten *De expansievallei Groenigebeek (1302) *Voor- en buitenwerken vesting Kortrijk tot 18de eeuw</p> <p>Bron: Despriet P. 1999: Opgravingen 1999 Archeologische stichting voor Zuid-West-Vlaanderen, Opgravingen, 21, Kortrijk.</p>
984157	<p>Noodopgraving</p> <p>15^e eeuw: poortgebouw. 18^e eeuw: afval van een faiencebakkerij.</p> <p>Bron: Despriet P. 1999: Opgravingen 1999 Archeologische stichting voor Zuid-West-Vlaanderen, Opgravingen, 21, Kortrijk.</p>
984408	<p>Mechanische prospectie</p> <p>Onbepaald: een greppel, twee natuurlijke sporen en twee natuurlijke blauwige lagen.</p> <p>Bron: Verhaevert K., Vanhoutte C. 2022: Nota Verslag van resultaten Proefsleuvenonderzoek Kortrijk Cederlaan fase 2 (prov. West-Vlaanderen), Project, 2022A268, Ingelmunster.</p>

II. Archeologische indicatoren

74909	<p>Indicator cartografie</p> <p>Late middeleeuwen: site met walgracht, niks meer bewaard.</p>
74912	<p>Indicator cartografie</p> <p>Late middeleeuwen: site met walgracht, gebouwen deels bewaard.</p>
74913	<p>Indicator cartografie</p> <p>Late middeleeuwen: site met walgracht, niks meer bewaard.</p>
74914	<p>Indicator cartografie</p> <p>Late middeleeuwen: site met walgracht, niks meer bewaard.</p>
74915	<p>Indicator cartografie</p> <p>Late middeleeuwen: site met walgracht, omgrachting nog grotendeels bewaard.</p>
156094	<p>Erfgoedonderzoek</p> <p>Nieuwste tijd: stukken van cassettes of bakkrokers met driehoekige openingen voor de proenen, verscheidene kubieke meters scherven in de vorm van biscuit, talrijke misbaksels en scherven van gedecoreerd gleiswerk, enkele scherven die geen Kortrijks fabrikaat zijn: zandsteengoed van Bouffioulx, Chinees poselein, Torhouts aardewerk, gleiswerk met het decor can Sint-Amand, funderingen van de oude kazerne de Thienen, aardewerkfabriek van Galeyers van Robert Van Beveren, deze werd afgebroken in 1883.</p>
156727	<p>Indicator cartografie</p> <p>16^e eeuw: staakmolen, korenmolen.</p>

156730	Indicator cartografie 16 ^e eeuw: staakmolen, korenmolen.
156748	Indicator cartografie Late middeleeuwen: staakmolen, oliewindmolen.
156752	Indicator cartografie 17 ^e eeuw: staakmolen, oliemolen
156754	Indicator cartografie 16 ^e eeuw: molen
219320	Metaaldetectie Nieuwe tijd: zegelstempel uit koperlegering.
221770	Veldkartering 15 ^e -19 ^e eeuw: pijpfragmenten, scherven Siegburg en Raeren steengoed. 20 ^e eeuw: afval en hulpmiddelen van de pottenbakkerij: vloer- en wandtegels van vuurvaste klei, een onderdeel van de ovenbekleding en ovenbodem. Ze zijn bedekt met versteend druipglazuur. Op enkele herkennen we vastgebakken proenen; honderden exemplaren van driebenige bakproenen van witte klei met rangnummer naar gelang hun grootte. Ze zijn vaak bedekt met druipglazuur en eindigen steeds op drie aangepunte uiteinden; niet gebakken voorwerpen van witte klei: onder meer sokkel van een beeldje op ovale voet; stukgeslagen eindproducten, afgekeurd als minderwaardig eindproduct, zoals borden, asbakken, kandelaars...; sier- en wandtegels van 10,3x1,2x10,3 cm. Herkenbaar zijn o.m. medaillontegels met diametraal, symmetrisch en veelkleurig afgewerkt motief in licht-reliëf. Passend in de art-décogeeest van de Kortrijkse school. Veel scherven dragen ook de stempel MADE IN BELGIUM en een ingekerfd nummer dat verwijst naar de bedrijfscatalogus.
226851	Historische studie 1302: Guldensporenslag.
226898	Indicator cartografie en historische studie 17 ^e eeuw: citadel. Na een kortstondig beleg wordt Kortrijk op 28 juni 1646 door de Franse troepen ingenomen. Om de stad beter te kunnen verdedigen beginnen de Fransen met de bouw van een indrukwekkende citadel ter hoogte van de huidige Vestingstraat, Gentsestraat, Harelbekestraat, Gentsesteeweg, Stasegemstraat, Veldstraat, Vaartstraat, Groeningenlaan en Jacob van Arteveldelaan. Daarnaast worden er nog verschillende buitenwerken aangelegd. Het geheel (citadel en buitenwerken) beslaat een oppervlakte van circa 21 ha. Een jaar later, op 19 mei 1648, wordt de stad echter opnieuw ingenomen door de Spanjaarden. In 1667 wordt de stad wederom belegerd door het Franse leger. Op 18 juli moeten de Spaanse troepen zich gewonnen geven. Met de Vrede van Aken (2 mei 1668) wordt de overwinning ook diplomatiek bevestigd en wordt Kortrijk Frans grondgebied. Vrijwel onmiddellijk na de verovering van de stad legt de Franse bezetter voor haar citadel een grote open ruimte aan om de vijand te zien naderen. Deze ruimte wordt de Esplanade (huidig Plein) genoemd. Bij de aanleg ervan worden in het noordelijke deel van de wijk Overbeke ca.

	<p>300 huizen gesloopt waaronder het Capucijnen- en Capucinessenklooster. Met de wapenstilstand van Regensburg (15 augustus 1684) worden de Fransen verplicht Kortrijk opnieuw over te dragen aan de Spanjaarden. Bij de overdracht worden alle stadsversterkingen afgebroken: het nieuwe kasteel, de citadel en praktisch alle muren en torens worden tussen 25 november en 23 december opgeblazen of met houwelen vernield. Enkel de poorten en de Broeltorens bleven gespaard. Tevens worden een aantal grachten gedempt. Op een maand tijd worden de versterkingswerken met de grond gelijk gemaakt.</p>
226902	<p>Indicator cartografie en historische studie</p> <p>16^e-17^e eeuw: vestingwerken. In 1572 geeft de Spaanse koning opdracht om de stad beter te beschermen door een nieuwe vesting aan te leggen. De nieuwe vesting, met vijfzijdige vooruitspringende bolwerken of bastions onderling verbonden via grachten en wallen, omsluit de wijken Overleie en Overbeke volledig, waardoor de Sint-Amandsproosdij en de Grote Broel binnen de verdedigingsgordel liggen.</p> <p>Na een kortstondig beleg wordt Kortrijk op 28 juni 1646 door de Franse troepen ingenomen. Om de stad beter te kunnen verdedigen beginnen de Fransen met de bouw van een indrukwekkende citadel ter hoogte van de huidige Vestingstraat, Gentsestraat, Harelbekerstraat, Gentsesteeweg, Stasegemstraat, Veldstraat, Vaartstraat, Groeningenlaan en Jacob van Arteveldelaan. Daarnaast worden er nog verschillende buitenwerken aangelegd.</p> <p>Met de Vrede van Nijmegen (1678) komt Kortrijk voor korte tijd opnieuw in Spaanse handen. Hoewel Franse troepen op 4 november de stad innemen, zien zij zich door de wapenstilstand van Regensburg (15 augustus 1684) verplicht Kortrijk opnieuw over te dragen aan de Spanjaarden. Bij de overdracht worden alle stadsversterkingen afgebroken: het nieuwe kasteel, de citadel en praktisch alle muren en torens worden tussen 25 november en 23 december opgeblazen of met houwelen vernield. Enkel de poorten en de Broeltorens bleven gespaard. Tevens worden een aantal grachten gedempt. Op een maand tijd worden de versterkingswerken met de grond gelijk gemaakt en wordt Kortrijk een open stad.</p> <p>De dood van keizer Karel VI (1740) doet een nieuwe oorlog uitbreken, de Oostenrijkse Successieoorlog (1740-1748). Kortrijk wordt wederom een tijdlang door Franse troepen bezet. Op 18 oktober 1748 maakt de Vrede van Aken een einde aan de vijandigheden, en breekt voor de Zuidelijke Nederlanden onder het bewind van Maria Theresia (1740-1780) een lange periode van voorspoed aan. De Oostenrijkse regering neemt onder invloed van de Verlichting tal van maatregelen ter bevordering van de leefbaarheid van de steden. Zo ook in Kortrijk. Vanuit economische en hygiënische motieven, en vanuit een esthetische bezorgdheid, worden initiatieven genomen om het, door de voortdurende bouw- en afbraakwerken van de vele militaire installaties verloederde, uitzicht van de stad te verfraaien. Alle oude vestingen worden gesloopt, en de vrijgemaakte gronden verkocht. Om de stad afgesloten te houden van het omliggende platteland behoudt men de oude hoofdgrachten, en blijven vijf van de zes stadspoorten bewaard, enkel de Leiepoort, tussen de Leiestraat en Overleie wordt afgebroken.</p>
226921	<p>Indicator cartografie</p> <p>1744: Frans militair kampement onder leiding van maarschalk de Saxe. Archeologisch kunnen sporen bewaard zijn in de vorm van haarden, afvalkuilen, beerputten, tentkuilen, silo's, paalsporen van o.a. houten installaties, metaalvondsten en andere vondsten.</p>

1.3 SYNTHESE FASE BUREAUONDERZOEK

De opdrachtgever plant de afbraak van realisatie van een nieuwbouwproject op de terreinen van de Drie Hofstedencampus van het Gemeenschapsonderwijs met toegang aan de Minister De Taeyelaan te Kortrijk. Het volledige plangebied heeft een oppervlakte van ca. 14 711 m² en wordt ingenomen door meerdere schoolgebouwen, groenzone en verharding. In het kader van de geplande ingrepen worden 4 gebouwen gesloopt. Vervolgens wordt een nieuwbouwwolume opgetrokken met bijhorende verharding, nutsleidingen en infiltratievoorziening. De geplande ingrepen beslaan een gecombineerde oppervlakte van ca. 7221 m².

Een deel van het plangebied lijkt samen te vallen met een GGA-zone. Dit betreft echter een fout in het geoportaal. Deze GGA bestemming slaat op het zuidelijk gelegen perceel (nr. 228S) ter hoogte van het politiekantoor. Deze GGA-afbakening slaat op de conclusies van archeologienota met ID 630 waarbij op basis van reeds uitgevoerde milieutechnische bodemonderzoeken het bodemarchief als vlakdekkend verstoord geïnterpreteerd kan worden.

Kortrijk is gegroeid vanuit een nederzetting langs de Leie. De historische ontwikkeling van de stad is dan ook onlosmakelijk verbonden met de rivier. Het plangebied bevindt zich op meer dan 1 km ten zuidwesten van de historische stadskern en is gelegen op de rand van het terras langs de Leie. De Quartairgeologische kaart geeft dan ook ter hoogte van het plangebied een profiel weer waarvan de top is opgebouwd uit eolische afzettingen van het laat-Pleistoceen tot vroeg-Holoceen. De bodemkaart geeft ter hoogte van het plangebied geen informatie weer met betrekking tot bodemopbouw of bewaringscondities. De waarnemingen van een LBO ten noorden van het plangebied (ID 18516) en het OBO ten zuiden van het plangebied wijzen op een significante mate van verstoring. Op het DHMV is duidelijk te zien dat er ter hoogte van het plangebied en de belendende terreinen reeds maaiveldwijzigingen zijn uitgevoerd.

De cartografische bronnen geven een landelijke omgeving weer ten zuidwesten van de Kortrijkse stadskern. Op het 18^e-eeuwse kaartmateriaal is te zien dat het plangebied vrij is van bebouwing en in gebruik is als akkerland. Direct ten westen van het plangebied is een cirkelvormige hofstede weergegeven. Iets verder noordwaarts is een rechthoekig omweld complex afgebeeld. Ook in de ruimere omgeving zijn een veelvoud aan omwalde hoeves afgebeeld en andere infrastructuur zoals molens. Op het 19^e-eeuwse kaartmateriaal is ook ten noordoosten van het plangebied een omwalde hoeve op te merken. Het plangebied blijft vrij van enige bebouwing. Doorheen de orthofotosequentie is op het oudste luchtbeeld lijkt het terrein bouwrijp gemaakt en braakliggend. Zeer waarschijnlijk kan de verstoring die is vastgesteld ten noorden en zuiden van het plangebied deels gekoppeld worden aan deze fase. Meer dan waarschijnlijk werd voorafgaand aan de ophogingswerken de oorspronkelijke teelaarde afgegraven. Vanaf het beeld van de jaren '80 is de huidige toestand te herkennen. Ook deze werkzaamheden zullen ongetwijfeld bijgedragen hebben tot een verdere vergraving van het bodemarchief. Op jongere luchtbeelden is ter hoogte van de geplande ingrepen geen wezenlijke verandering op te merken inzake landgebruik.

De terrassen langs de Leie zijn rijk aan archeologische vindplaatsen. Ten oosten van het plangebied, aan de overzijde van de Minister de Taeyelaan, werden bij onderzoek enkele off-site relicten aangetroffen die mogelijk te dateren zijn in de metaaltijden. Verder

oostwaarts wijzen oudere onderzoeken op aanwezigheid in de Romeinse periode. Op basis van de vondsten en sporen, waaronder een enkelbreker, wordt een zeker militair karakter van de aanwezigheid vermoed. Daarnaast wordt ook melding gemaakt van een omvangrijk grafveld dat werd opgegraven in de jaren '60. Rondom het plangebied zijn eveneens een groot aantal indicatoren opgenomen in de CAI. Enerzijds betreft dit cartografische indicatoren van het Kortrijkse stadsweefsel en de omwalling ten noordwesten van het plangebied. Anderzijds zijn een groot aantal omwalde hoeves en landelijke infrastructuur zoals molens aangeduid op het kaartblad van de CAI. De enkele veldprospecties die werden uitgevoerd werd materiaal uit de middeleeuwen en vroegmoderne periode ingezameld.

Hoewel in de omgeving van het plangebied zeer zeker rekening gehouden moet worden met een trefkans inzake archeologisch erfgoed wordt de kans op enige kenniswinst bij verder onderzoek als zeer beperkt ingeschat.

BIBLIOGRAFIE

LITERATUUR

Despriet P. 2008. *Kortrijk en Vauban 1633-1707 : het ontstaan en de topografie van een vesting 4^e tot 19^e eeuw*, Archeologische en historische monografieën van Zuid-West-Vlaanderen 68.

Van Ranst, E. & Sys, C. 2000. *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen*. Universiteit Gent.

KAARTMATERIAAL

Villaretkaart [1745-1748]

Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden, Graaf de Ferraris [1771-1778]

Atlas der Buurtwegen d.d. 1842

Topografische kaart van Vandermaelen d.d. 1846 – 1854

Topografische kaarten Ministerie van Openbare Werken en Wederopbouw d.d. 1950 - 1970

DIGITALE BRONNEN

www.geopunt.be

<https://dov.vlaanderen.be>

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be>

<https://cartesius.be>

<https://loket.onroerenderfgoed.be>

BIJLAGE

FIGURENLIJST

Figuur 1: Situering projectgebied t.a.v. GRB-basiskaart (© geopunt).....	4
Figuur 2: Situering projectgebied t.a.v. topografische kaart van België (© geopunt)	4
Figuur 3: Situering plangebied t.a.v. de GRB-basiskaart met aanduiding van de GGA (© geopunt).....	6
Figuur 4: Situering plangebied t.a.v. meest recente orthofotomozaïek (©Geopunt)	7
Figuur 5: Te slopen gebouwen weergegeven t.a.v. de GRB-basiskaart (© geopunt).....	9
Figuur 6: Geplande werken weergegeven t.a.v. de GRB-basiskaart (© geopunt).....	9
Figuur 7: Situering projectgebied t.a.v. de Traditionele Landschappenkaart (© Geopunt).....	11
Figuur 8: Situering projectgebied t.a.v. Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (II) d.d. 2014 (© geopunt).....	11
Figuur 9: Situering projectgebied t.a.v. Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (II) d.d. 2014 (© geopunt).....	12
Figuur 10: Hoogteverloop ZW-NO	12
Figuur 11: Situering projectgebied t.a.v. Tertiair geologische kaart (© geopunt).....	13
Figuur 12: Situering projectgebied t.a.v. Samengestelde Quartairprofieltypekaart Vlaanderen (© geopunt).....	13
Figuur 13: Situering projectgebied t.a.v. algemene bodemkaart van België (© geopunt).....	14
Figuur 14: Kortrijk in de Karolingische periode (9de eeuw). Het winterkamp van de Noormannen is aangeduid in groen, de limiet van de waterrijke zone in blauw (Despriet 2008, fig. 9).....	16
Figuur 15: Situering projectgebied t.a.v. Villaret-kaart d.d. 1745-1748 (© geopunt)	19
Figuur 16: Situering projectgebied t.a.v. Ferrariskaart d.d. 1771-1778 (© geopunt).....	19
Figuur 17: Situering projectgebied t.a.v. Ferrariskaart d.d. 1771-1778 (© geopunt).....	20
Figuur 18: Situering projectgebied t.a.v. Atlas der Buurtwegen d.d. 1840 (© geopunt)	20
Figuur 19: Situering projectgebied t.a.v. Vandermaelenkaart d.d. 1846-1854 (© geopunt) ...	21
Figuur 20: : Situering projectgebied t.a.v. Poppkaart d.d. 1842-1879 (© geopunt).....	21
Figuur 21: Situering projectgebied t.a.v. Topografische kaart Ministerie van Openbare Werken en Wederopbouw d.d. 1950-1970 (© geopunt).....	22
Figuur 22: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 1971 (© geopunt).....	22
Figuur 23: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 1979-1990 (© geopunt).....	23
Figuur 24: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 2000-2003 (© geopunt).....	23
Figuur 25: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 2005-2007 (© geopunt).....	24
Figuur 26: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 2008-2011 (© geopunt).....	24
Figuur 27: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 2014 (© geopunt).....	25
Figuur 28: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 2018 (© geopunt).....	25
Figuur 29: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 2021 (© geopunt).....	26
Figuur 30: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 2022-2023 (© geopunt).....	26
Figuur 31: Situering projectgebied op het DHMV met aanduiding van de CAI-polygonen (©Geopunt).	27

CHRONOLOGISCH KADER

